

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ & ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Οι Νέες Πολιτικές Ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: Ιδεολογική Ταυτότητα και Συνοχή

Αντώνης ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ & Σπύρος ΜΠΛΑΒΟΥΚΟΣ

Οι Νέες Πολιτικές Ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: Ιδεολογική Ταυτότητα και Συνοχή

Copyright © 2025 | All Rights Reserved
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ & ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΕΛΙΑΜΕΠ)
Βασιλίσσης Σοφίας 49, 10676, Αθήνα
Τηλ.: 210 7257 110 | Fax: 210 7257 114 | www.eliamep.gr | eliamep@eliamep.gr

Το ΕΛΙΑΜΕΠ ενθαρρύνει τον ανοιχτό, πλουραλιστικό διάλογο στη βάση επιχειρημάτων και δεδομένων. Οι απόψεις που διατυπώνονται από συνεργάτες του ΕΛΙΑΜΕΠ εκφράζουν αποκλειστικά τους συγγραφείς τους και δεν δεσμεύουν το Ίδρυμα.

Αντώνης ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ

πρώην στέλεχος ΕΕ και Επιστημονικός Συνεργάτης, ΕΛΙΑΜΕΠ

Σπύρος ΜΠΛΑΒΟΥΚΟΣ

Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Κύριος Ερευνητής και Επικεφαλής
Ευρωπαϊκού Προγράμματος 'Αριάν Κοντέλλη', ΕΛΙΑΜΕΠ

Φωτογραφία εξώφυλλου: Frederic Köberl, Unsplash

Περίληψη

Το κείμενο εργασίας εξετάζει τα βασικά χαρακτηριστικά των πολιτικών ομάδων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπως προέκυψαν μετά τις εκλογές του Ιουνίου και τη συγκρότηση σε σώμα του νομοθετικού αυτού οργάνου της ΕΕ. Μελετώντας τα χαρακτηριστικά των εθνικών πολιτικών σχηματισμών και κομμάτων που βρήκαν το δρόμο τους για το Στρασβούργο, παρουσιάζει την ταυτότητα των πολιτικών ομάδων του Κοινοβουλίου στη βάση δύο αξόνων πολιτικής και ιδεολογικής φύσης. Οι άξονες αυτοί συνδέονται πρώτον, με τον προσδιορισμό των σχηματισμών και των κομμάτων στο φάσμα του δίπολου Αριστεράς-Δεξιάς και δεύτερον, με τον ευρωπαϊκό τους προσανατολισμό και τη στάση τους απέναντι στην ενωσιακή διαδικασία. Το κείμενο αξιοποιεί τα ευρήματα της έρευνας European Election Study 2024 (EES), αναδεικνύοντας την (αν)ομοιογένεια των πολιτικών ομάδων του ΕΚ και το βαθμό εσωτερικής τους συνοχής.

Εισαγωγή

Η σχετικά ομαλή και απρόσκοπτη διαδικασία έγκρισης της νέας Επιτροπής και η έναρξη της δεύτερης θητείας της Προέδρου φον ντερ Λάιεν στο τιμόνι της έκλεισε τις πολιτικές διεργασίες σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ξεκίνησαν την άνοιξη του 2024, εξελίχθηκαν με τις εκλογές για την ανάδειξη των νέων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κορυφώθηκαν με τις παρασκηνιακές ζυμώσεις και διαπραγματεύσεις για τη στελέχωση της νέας Επιτροπής, τους καλοκαιρινούς μήνες, και ολοκληρώθηκαν με την έγκρισή της τον Νοέμβριο. Κατά τη διάρκεια του χρονικού αυτού διαστήματος, οι Κασσάνδρες προέβλεπαν μείζονες πολιτικές κρίσεις και δράματα, αδιέξοδα, καθυστερήσεις, ακόμα και θεσμικές εκτροπές, συνυπολογίζοντας την άσκηση της κυλιόμενης Προεδρίας του Συμβουλίου από μια χώρα όπως η Ουγγαρία, με το «δύσκολο» παρελθόν και παρόν στις σχέσεις της με τα θεσμικά όργανα και τους υπόλοιπους εταίρους, αλλά και τις εν εξελίξει γεωπολιτικές και γεωοικονομικές προκλήσεις, που δεν θα περίμεναν την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις χρονοβόρες της εσωτερικές πολιτικές διαδικασίες.

Οι δυσοίωνες αυτές προβλέψεις διαψεύστηκαν και αυτό έχει μια αυθύπαρκτη αξία για τη σταθερότητα του πολιτικού συστήματος της ΕΕ. Αν και τα ταραχώδη νερά του ευρύτερου διεθνούς περιβάλλοντος δεν ηρέμησαν στο ελάχιστο, με αποκορύφωμα τα νέα δεδομένα διαφαινόμενης παγκόσμια πόλωσης μετά την επανεκλογή Τραμπ στις ΗΠΑ, τις σημαντικές αλλαγές στη Μέση Ανατολή και την αύξηση της έντασης των εχθροπραξιών στο Ουκρανικό μέτωπο, η ΕΕ ολοκλήρωσε τις εσωτερικές της πολιτικές διεργασίες απρόσκοπτα. Το ίδιο δεν μπορεί να ειπωθεί, βέβαια, για τις εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις σε χώρες όπως η Γαλλία και η Γερμανία, που, προφανώς, συνδέονται και αλληλοεπηρεάζονται από το ευρωπαϊκό πολιτικό γίγνεσθαι. Οι εσωτερικοί κλυδωνισμοί των κυβερνήσεων των δυνάμεων επιβεβαιώνουν τη λαϊκή δυσθυμία και δυσφορία με πολλές κυβερνητικές επιλογές, σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Υπό το πρίσμα του μεταβαλλόμενου πολιτικού περιβάλλοντος πανευρωπαϊκά, η ανάλυση των αποτελεσμάτων των Ευρωεκλογών έρχεται να δώσει μια πρώτη τάξεως ευκαιρία να ανιχνεύσουμε μετατοπίσεις αλλά και προσλήψεις της πολιτικής πραγματικότητας στο σύνολο των κρατών-μελών και να εντοπίσουμε συγκλίνουσες δυναμικές αλλά και αποκλίνουσες τάσεις. Το παραπάνω δεν υπονοεί ότι τα ποιοτικά στοιχεία της ακτινογραφίας των εκλογών του Ιουνίου αποκαλύπτουν ή αντικατοπτρίζουν πλήρως την πραγματική πολιτική κατάσταση στα κράτη-μέλη, δεδομένης της φύσης των Ευρωεκλογών και του τρόπου θεώρησής τους. Από την άλλη μεριά, ακριβώς επειδή πολλές φορές η πολιτική συζήτηση περιστρέφεται πέριξ του εθνικού και όχι του ανύπαρκτου πανευρωπαϊκού Δήμου, τα ευρήματα αναδεικνύουν τις προτεραιότητες των Ευρωπαίων πολιτών, τα κριτήρια με τα οποία ψήφισαν αλλά και το πώς αξιολογούν πολιτικά τα κόμματα που συμμετείχαν στις εκλογές. Αυτά τα ερωτήματα είναι καθοριστικά για την κατανόηση των δυναμικών που διαμορφώνουν τις πολιτικές εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση και για τη χάραξη πολιτικών που ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις ανησυχίες των πολιτών της.

Ο σκοπός του παρόντος κειμένου είναι ακριβώς να επιχειρήσει μια εις βάθος ανάλυση ορισμένων δεδομένων που προέκυψαν από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τα οποία συνδέονται με τα χαρακτηριστικά των εθνικών πολιτικών σχηματισμών που βρήκαν το δρόμο τους για το Στρασβούργο και τη διαμορφωθείσα ταυτότητα των πολιτικών ομάδων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η ανάλυση αυτή θα γίνει στη βάση δύο αξόνων πολιτικής και ιδεολογικής φύσης, που συνδέονται πρώτον, με τον προσδιορισμό των σχηματισμών και των ομάδων στο φάσμα του δίπολου Αριστεράς-Δεξιάς και δεύτερον, τον ευρωπαϊκό τους προσανατολισμό. Στην επόμενη ενότητα, παραθέτουμε την εμπειρική βάση της μελέτης, που στηρίζεται στα ευρήματα της έρευνας European Election Study 2024 (EES). Εν συνεχεία, αναλύουμε ορισμένα δημογραφικά δεδομένα για τη συμμετοχή στις εκλογές και τη νέα πολιτική ανθρωπογεωγραφία του ΕΚ. Στο τρίτο μέρος, που είναι και η ουσιαστική συνεισφορά μας στην εν εξελίξει ανάλυση του επόμενου πολιτικού κύκλου της ΕΕ, παρουσιάζουμε την (αν)ομοιογένεια των πολιτικών ομάδων του ΕΚ με τη νέα τους σύνθεση, στη βάση των δύο προαναφερθέντων αξόνων, και την εσωτερική τους συνοχή.

Μεθοδολογία και Εμπειρικά Δεδομένα

Για τους σκοπούς της μελέτης αυτής αξιοποιούνται τα ευρήματα της έρευνας [European Election Study 2024 \(EES\)](#), που είναι μια μετεκλογική μελέτη, η οποία διεξήχθη και στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ μετά τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σε συνδυασμό με τα στοιχεία από το τελευταίο ΕΥΡΩΒΑΡΟΜΕΤΡΟ. Το European Election Study (EES) αποτελεί ένα διεθνές επιστημονικό ερευνητικό πρόγραμμα, με συμμετοχή κορυφαίων ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων,¹ που επικεντρώνεται στη μελέτη των ευρωεκλογών, της πολιτικής συμπεριφοράς και των πολιτικών στάσεων των πολιτών της ΕΕ. Το πρόγραμμα συλλέγει δεδομένα μέσω εκτεταμένων ερευνών και αναλύσεων, εστιάζοντας σε σημαντικά ζητήματα, όπως τη συμμετοχή στις ευρωεκλογές, την πολιτική συμπεριφορά των ψηφοφόρων και ποιοι παράγοντες την επηρεάζουν, τη στάση των ψηφοφόρων απέναντι στην ΕΕ και την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, καθώς επίσης και τη δυναμική των ευρωπαϊκών κομμάτων και πως εξελίσσονται τα κόμματα και οι συνασπισμοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το EES διεξάγεται συστηματικά από το 1979, παράλληλα με τις ευρωεκλογές, παρέχοντας συγκριτικά δεδομένα που αναδεικνύουν τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ. Η παρούσα μελέτη βασίζεται στα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήχθη μετά τις ευρωεκλογές του Ιουνίου του 2024, με τη συμμετοχή 25904 πολιτών από όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ.²

Στην έρευνα καταγράφηκαν διεξοδικά οι απαντήσεις των ψηφοφόρων σχετικά με τις ιδεολογικές τους προτιμήσεις στον άξονα «δεξιά – αριστερά», καθώς και σχετικά με την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Ειδικότερα, οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να προσδιορίσουν τόσο τον προσωπικό τους ιδεολογικό προσανατολισμό όσο και εκείνον των κομμάτων της χώρας τους που συμμετείχαν στις ευρωεκλογές. Παράλληλα, καταγράφηκε η στάση τους απέναντι στην Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, ερωτώμενοι εάν οι ίδιοι προσωπικά είναι θετικά ή αρνητικά διακείμενοι στην προοπτική περισσότερης ενοποίησης αλλά και ποια εκτιμούν ότι είναι η θέση των εθνικών τους κομμάτων επί του θέματος αυτού.

¹ Στο πρόγραμμα αυτό συμμετέχουν ερευνητές και ακαδημαϊκοί από το University of Amsterdam, London School of Economics, GESIS Leibniz Institute, Newcastle University, University of Kent, και IE University, μεταξύ άλλων.

² Στην έρευνα συμμετείχαν περίπου 1000 πολίτες ανά κράτος-μέλος, με εξαίρεση τη Μάλτα, το Λουξεμβούργο και την Κύπρο, όπου συμμετείχαν λόγω μικρού μεγέθους περίπου 500 άτομα. Το δείγμα διαμορφώθηκε λαμβάνοντας υπόψη το φύλο, την ηλικία και τη γεωγραφική διασπορά των ερωτηθέντων.

Οι Νέες Πολιτικές Ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: Ιδεολογική Ταυτότητα και Συνοχή

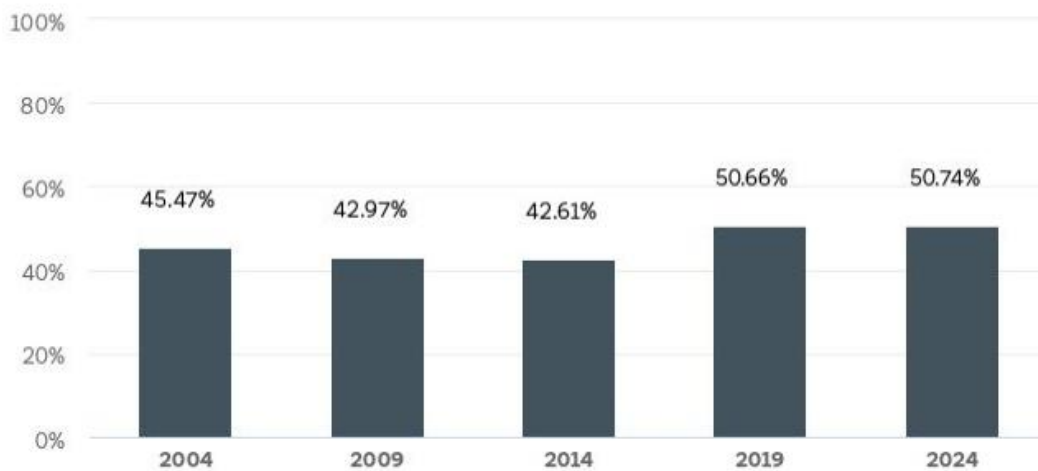
Η ανάλυση των δεδομένων επέτρεψε τη χαρτογράφηση των ιδεολογικών και ευρωπαϊκών θέσεων των εθνικών κομμάτων, προσφέροντας σημαντικές πληροφορίες για τις πολιτικές τους κατευθύνσεις, τουλάχιστον όπως τις αντιλαμβάνονται οι ψηφοφόροι σε κάθε κράτος-μέλος. Λαμβάνοντας υπόψη την ένταξη των κομμάτων αυτών στις διάφορες πολιτικές ομάδες του ΕΚ, την πολιτική τους δύναμη και επιρροή σε αυτές, καθώς και την ιδεολογική και ευρωπαϊκή τους κατεύθυνση, μπορούμε να σχηματίσουμε μια σαφή και ολοκληρωμένη εικόνα για τον ρόλο και τη δυναμική κάθε πολιτικής ομάδας του ΕΚ, συνεισφέροντας στη βαθύτερη κατανόηση της πολιτικής πραγματικότητας στην Ευρώπη.

Συμμετοχή, Πολιτικές Ομάδες και Προεκλογική Εκστρατεία

Γενικά, σε όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο, παρατηρείται κατά κανόνα μια μείωση της συμμετοχής των πολιτών ως απόρροια της ευρύτερης πολιτικής αποστασιοποίησης μεγάλου μέρους της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Σε επίπεδο Ευρωεκλογών, διαχρονικά, η συμμετοχή είναι μικρότερη από αυτή των εθνικών εκλογών. Στις τελευταίες Ευρωεκλογές, το 2024, το ποσοστό συμμετοχής ήταν 50,74%, ποσοστό λίγο μεγαλύτερο από αυτό των προηγούμενων εκλογών του 2019 που, επίσημα, ήταν 50,66%.

Turnout by year

Final results

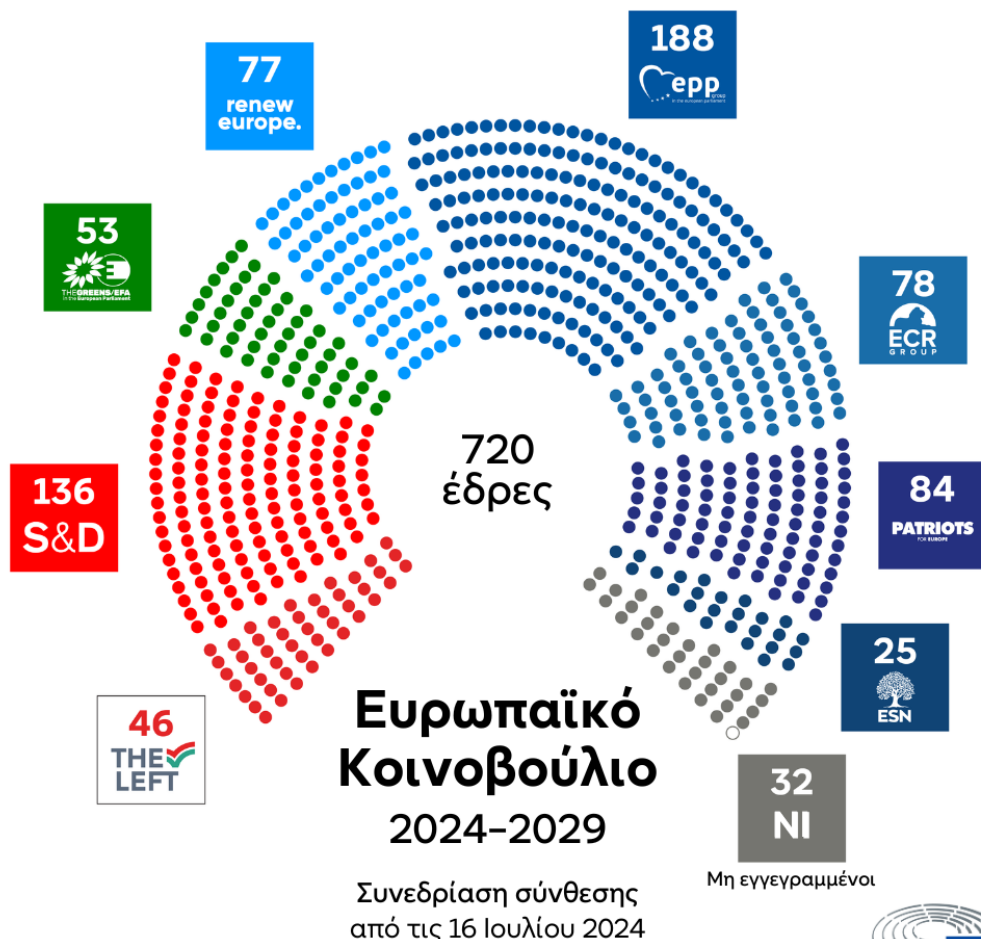
Source: Provided by Verian for the European Parliament

Οι Νέες Πολιτικές Ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: Ιδεολογική Ταυτότητα και Συνοχή

Ωστόσο, η ελαφρά αυτή άνοδος είναι μάλλον πλασματική γιατί το 2019 στη συμμετοχή προσμετράται και η Μεγάλη Βρετανία, η οποία ήταν σε διαδικασία αποχώρησης και φυσικό ήταν να είχε πολύ χαμηλό ποσοστό συμμετοχής (μόλις 37%), με αποτέλεσμα να επηρεάζεται σημαντικά ο μέσος όρος. Συγκρίνοντας μόνο τη συμμετοχή στα 27 κράτη, πλην Ηνωμένου Βασιλείου, παρατηρούμε μια πραγματική πτώση της τάξης των δύο ποσοστιαίων μονάδων (από 52,74% το 2019 σε 50,74%, το 2024).

Στις εκλογές του Ιουνίου 2024 συμμετείχε ένας μεγάλος αριθμός πολιτικών κομμάτων και ανεξάρτητων υποψηφίων, καλύπτοντας ένα ευρύ ιδεολογικό και κοινωνικό φάσμα. Οι πολίτες κλήθηκαν να επιλέξουν ανάμεσα σε κόμματα που εκπροσωπούσαν τόσο συντηρητικές όσο και ριζοσπαστικές απόψεις, φιλοευρωπαϊκές αλλά και ευρωσκεπτικιστικές θέσεις, καθώς και υπερεθνικές ή τοπικιστικές τάσεις. Δεν έλειψαν, επίσης, υποψηφιότητες που αντιμετώπισαν με σατιρικό ή χιουμοριστικό τρόπο τη δημοκρατική διαδικασία. Η εφαρμογή της απλής αναλογικής επέτρεψε σε περισσότερα από 200 κόμματα να εκπροσωπηθούν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, προωθώντας μια πολυφωνία απόψεων.

Παρά τη μεγάλη ποικιλία, η πλειονότητα των εθνικών πολιτικών κομμάτων εντάχθηκε στις ήδη υπάρχουσες πολιτικές ομάδες του Κοινοβουλίου, δεδομένου ότι οι πολιτικές ομάδες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απολαμβάνουν ιδιαίτερα προνόμια, όπως χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό του Κοινοβουλίου, οργανωτική υποστήριξη για τη λειτουργία και τις δραστηριότητές τους καθώς και αυξημένη πολιτική επιρροή, με συμμετοχή στη διαμόρφωση της πολιτικής ατζέντας και των διαδικασιών του Κοινοβουλίου. Για τη δημιουργία μιας νέας πολιτικής ομάδας, απαιτούνται τουλάχιστον 25 ευρωβουλευτές και εκπροσώπηση από τουλάχιστον 7 διαφορετικά κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι Νέες Πολιτικές Ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: Ιδεολογική Ταυτότητα και Συνοχή

Παρά τη σταθερότητα των περισσότερων ομάδων, υπήρξαν αξιοσημείωτες αλλαγές. Μια υφιστάμενη πολιτική ομάδα, η ID (Identity and Democracy), διαλύθηκε, ενώ σχηματίστηκαν δύο νέες ομάδες: η ομάδα «Πατριώτες για την Ευρώπη» (Pfe - Patriots for Europe) και η ομάδα «Ευρώπη των Κυρίαρχων Εθνών» (ESN - European Sovereign Nations) με αρκετά μεγάλη πολιτική σύγκλιση θέσεων καθώς και οι δύο χαρακτηρίζονται από ευρωσκεπτικιστικές θέσεις και αντιευρωπαϊκή ρητορική. Η πρώτη ομάδα δημιουργήθηκε από μέλη της διαλυθείσας ομάδας Identity and Democracy (ID), με πρωτοβουλία της Μαρίν Λεπέν και του Βίκτορ Όρμπαν και αποτελεί την τρίτη μεγαλύτερη δύναμη στο Ευρωκοινοβούλιο. Η ESN δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία του γερμανικού ακροδεξιού κόμματος AfD, είναι πιο μικρή αλλά και πιο έντονα αντιευρωπαϊκή, με θέσεις που αντιτίθενται σθεναρά στις πολιτικές της ΕΕ.

Παρότι οι ευρωβουλευτές που συμμετέχουν στις νέες αυτές ομάδες έχουν επανειλημμένα επικρίνει την Ευρωπαϊκή Ένωση για αδιαφανείς διαδικασίες και τρόπο λειτουργίας, η δημιουργία των ομάδων Pfe και ESN συνοδεύτηκε από παρασκηνακές διαδικασίες που εγείρουν σημαντικά ερωτήματα διαφάνειας. Για παράδειγμα, η πολιτική ομάδα «Πατριώτες για την Ευρώπη» (Pfe) δημιουργήθηκε την επομένη των Ευρωεκλογών, σταδιακά φτάνοντας τον αριθμό των 84 Ευρωβουλευτών συνολικά, που την καθιστά εν τέλει την τρίτη μεγαλύτερη πολιτική δύναμη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι τρεις ιδρυτικοί πόλοι προέρχονται από διαφορετικές προηγούμενες πολιτικές ομάδες: το κόμμα *FIDESZ* του Ούγγρου πρωθυπουργού Viktor Orbán άνηκε στους ανεξάρτητους, έχοντας απομακρυνθεί από το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα (EPP) το 2021, το κόμμα *ANO 2011*, ένα πολυσυλλεκτικό κόμμα από την Τσεχία, συμμετείχε στην Ομάδα RENEW, και το αυστριακό κόμμα του Herbert Kickl ανήκε στην ομάδα ID. Κανένα από τα κόμματα που συμμετέχει στην ομάδα των «Πατριωτών για την Ευρώπη» δεν είχε προαναγγείλει τη δημιουργία της. Το γαλλικό κόμμα RN (*Rassemblement national*) της Λεπέν, αν και πρωτεργάτης της κίνησης αυτής, εντάχθηκε στην πολιτική ομάδα μετά τον δεύτερο γύρο των γαλλικών εθνικών εκλογών προκειμένου να μην υπονομευτεί το πιο μετριοπαθές προφίλ που προσπάθησε να προωθήσει στη γαλλική πολιτική σκηνή.

Σε όλα τα κράτη-μέλη, η προεκλογική περίοδος επικεντρώθηκε σχεδόν αποκλειστικά σε εσωτερικές πολιτικές διαμάχες και θέματα, μετατρέποντας εν πολλοίς τη διαδικασία των ευρωεκλογών σε ένα άτυπο δημοψήφισμα επικρότησης ή αποδοκίμασias της κυβερνητικής πολιτικής. Πέραν των επιπτώσεων στις κυβερνητικές πολιτικές δυνάμεις, όπως στη Γαλλία, προβλήματα αντιμετώπισαν και δυνάμεις της αντιπολίτευσης, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα την Ελλάδα, όπου η ηγεσία των δύο μεγαλύτερων κομμάτων της αντιπολίτευσης αμφισβητήθηκε έντονα μετά το αποτέλεσμα.

Σε κάθε περίπτωση, ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός πολλών εθνικών κομματικών σχηματισμών δεν ήταν σαφής αλλά μάλλον συγκεχυμένος. Σε πολλά κράτη-μέλη, εκλογικοί σχηματισμοί δημιουργήθηκαν χωρίς μια ξεκάθαρη σύνδεση με τις ευρωπαϊκές πολιτικές ομάδες, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα οι ψηφοφόροι να μην γνωρίζουν εκ των προτέρων σε ποια πολιτική ομάδα θα ενταχθούν οι εκλεγμένοι ευρωβουλευτές. Για παράδειγμα, στην Τσεχία, το κόμμα *SPOLU* εξέλεξε 6 ευρωβουλευτές, εκ των οποίων οι 3 εντάχθηκαν στην ομάδα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (EPP) και οι υπόλοιποι 3 στην ομάδα των Ευρωπαίων Συντηρητικών και Μεταρρυθμιστών (ECR), δύο ομάδες με διαφορετικές κατευθύνσεις ως προς το σκέλος της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Στην Ιταλία, ο συνασπισμός *Alleanza Verdi e Sinistra* εξέλεξε 6 ευρωβουλευτές, εκ των οποίων οι 4 προσχώρησαν στους φιλοευρωπαϊκούς Πράσινους (GREENS), ενώ οι υπόλοιποι 2 στην πιο ευρωσκεπτικιστική Αριστερά (LEFT). Παρόμοια φαινόμενα καταγράφηκαν σε χώρες όπως η Ολλανδία, η Πολωνία και η Ισπανία. Στον αντίποδα, υπήρξαν περιπτώσεις όπου κόμματα

Οι Νέες Πολιτικές Ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: Ιδεολογική Ταυτότητα και Συνοχή

με φαινομενικά αντίθετες πολιτικές κατευθύνσεις κατέληξαν στην ίδια πολιτική ομάδα, όπως παρατηρήθηκε σε χώρες όπως η Σουηδία, η Ρουμανία, η Λιθουανία και πολλές άλλες.

Εν κατακλείδι, οι ψηφοφόροι κλήθηκαν να ψηφίσουν κόμματα χωρίς ξεκάθαρη αναφορά στον ευρωπαϊκό πολιτικό χώρο, γεγονός που επιτείνει τη σύγχυση σχετικά με την ακριβή δυναμική κάθε πολιτικού ιδεολογικού πόλου στο ΕΚ. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει την απουσία ενός ουσιαστικού διαλόγου για την Ευρώπη κατά την προεκλογική περίοδο. Αν τα πολιτικά κόμματα δεν ξεκαθαρίσουν τις θέσεις που θα υποστηρίξουν εντασσόμενα σε αντίστοιχες ευρωπαϊκές πολιτικές ομάδες, οι ευρωεκλογές θα συνεχίσουν να αντιμετωπίζονται ως ένα εργαλείο εσωτερικής πολιτικής αντιπαράθεσης, απομακρύνοντας τους πολίτες από τα πραγματικά διακυβεύματα της Ε.Ε.

Πολιτικές Ομάδες στο ΕΚ: Χαρτογράφηση της Πολιτικής και Ιδεολογικής τους Βάσης

Η σύνθεση των παρατάξεων του ΕΚ αποκαλύπτει έναν συνονθύλευμα πολιτικών φωνών και απόψεων, ενίοτε αντιφατικών και συγκρουόμενων. Προκειμένου να επιχειρηθεί μια διεισδυτική ανάλυση στην πολιτική και ιδεολογική τους βάση, όπως προκύπτει ως άθροισμα αυτών των επιμέρους κομμάτων που τις απαρτίζουν, βασιστήκαμε στα αποτελέσματα της έρευνας European Elections Study (EES) αξιοποιώντας συγκεκριμένα δύο ερωτήσεις. Η πρώτη αφορούσε στον ιδεολογικό προσανατολισμό και ζητούσε από τους ερωτηθέντες ψηφοφόρους να κατατάξουν τα πολιτικά κόμματα και τον εαυτό τους σε μια κλίμακα από το 0 (άκρα αριστερά) έως το 10 (άκρα δεξιά). Οι απαντήσεις στο ερώτημα αυτό αποτυπώνονται στον οριζόντιο άξονα στα διαγράμματα που ακολουθούν. Η δεύτερη ερώτηση αφορούσε την ευρωπαϊκή ενοποίηση, όπου οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να αξιολογήσουν τις θέσεις των κομμάτων της χώρας τους, καθώς και τις προσωπικές τους απόψεις σχετικά με την πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης, πάλι σε μια κλίμακα από το 0 έως το 10, όπου το 0 δηλώνει ότι «η ευρωπαϊκή ενοποίηση έχει ήδη προχωρήσει υπερβολικά» ενώ το 10 υποστηρίζει ότι «η ευρωπαϊκή ενοποίηση πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω». Οι απαντήσεις στο ερώτημα αυτό αποτυπώνονται στον κάθετο άξονα.

Είναι σημαντικό μεθοδολογικά να τονίσουμε ότι ο αυτοπροσδιορισμός είναι μια ιδιαίτερα υποκειμενική διαδικασία, η οποία διαφοροποιείται από χώρα σε χώρα. Ωστόσο, παρά την υποκειμενικότητα αυτή, οι απαντήσεις προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες για την αντίληψη των πολιτών για τη σχετική θέση των κομμάτων. Η συγκεκριμένη διαδικασία αναδεικνύει και τη σχετικότητα της χρήσης και απόδοσης σε κομματικούς σχηματισμούς πολιτικών ιδεολογικών όρων, όπως η Αριστερά και η Δεξιά, ανά κράτος-μέλος και ανά πολιτική κουλτούρα. Όπως θα δούμε στη συνέχεια στην ανάλυση της σύνθεσης κάθε πολιτικής ομάδας του ΕΚ, δεν είναι σπάνιο το φαινόμενο εθνικά κόμματα που χαρακτηρίζονται από τους ερωτηθέντες ψηφοφόρους κεντροαριστερά ή κεντρώα, εν τέλει να εντάσσονται σε μια πολιτική ομάδα του ΕΚ με σαφώς πιο «δεξιόστροφο» ιδεολογικό πρόσημο αλλά και το αντίθετο. Με άλλα λόγια, το τι θεωρείται «Αριστερά» ή «Δεξιά» συναρτάται και από το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο κάθε εθνικής πολιτικής κοινότητας.

Τα αποτελέσματα της έρευνας μάς επιτρέπουν να χαρτογραφήσουμε τις δύο βασικές διαστάσεις των πολιτικών ομάδων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με αναφορές στον ιδεολογικό τους άξονα και τη στάση τους απέναντι στην ευρωπαϊκή ενοποίηση. Για κάθε ομάδα, δημιουργήσαμε ένα Γράφημα που συμπυκνώνει τα ευρήματα της έρευνας. Κόμματα που συμμετέχουν σε περισσότερες από μία πολιτικές ομάδες καταγράφηκαν ξεχωριστά, με αναφορά στον αριθμό των ευρωβουλευτών που έχουν ενταχθεί σε κάθε ομάδα. Τέλος, στη χαρτογράφηση περιλαμβάνονται σχεδόν όλα τα κόμματα που συμμετείχαν στις ευρωεκλογές, με εξαίρεση εθνικά κόμματα μικρού βεληνεκού που δεν εντοπίζονταν η απήχησή τους προεκλογικά - και έτσι οι ερωτηθέντες δεν κλήθηκαν να τα κατατάξουν ιδεολογικά- αλλά εν τέλει εξέλεξαν αντιπροσώπους στο νέο ΕΚ. Η προσέγγιση αυτή προσφέρει ένα σαφές και δομημένο εργαλείο για την ανάλυση της νέας πολιτικής ανθρωπογεωγραφίας στο ΕΚ.

Οι Νέες Πολιτικές Ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: Ιδεολογική Ταυτότητα και Συνοχή

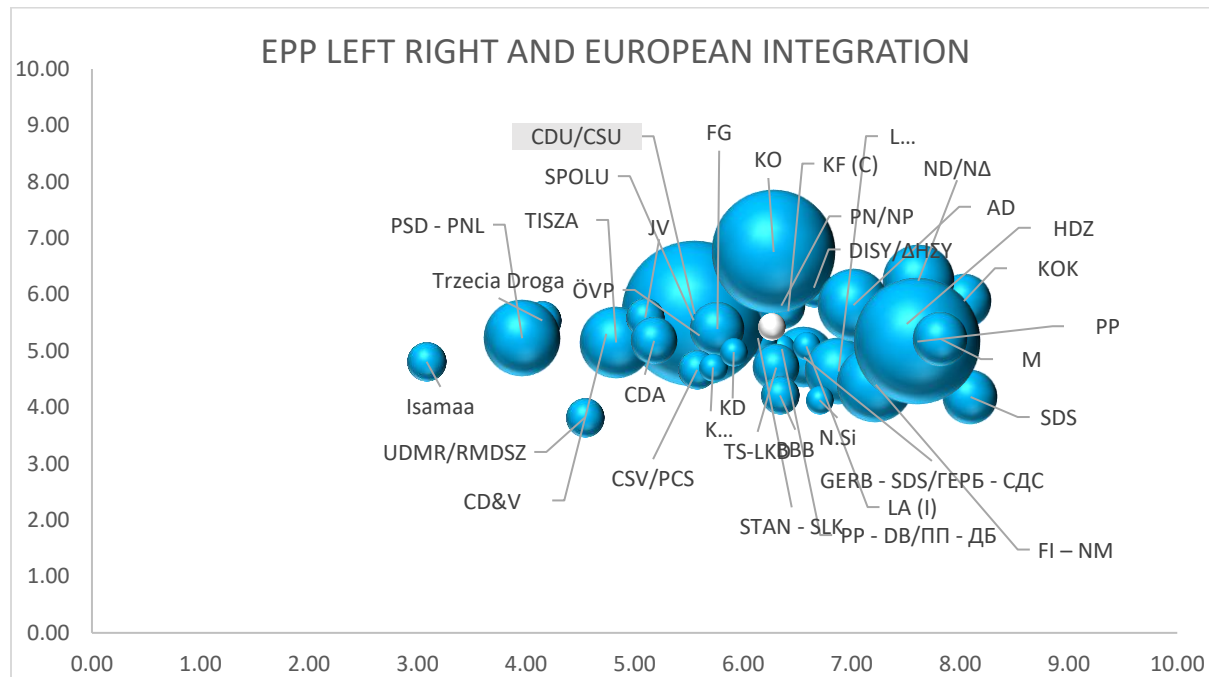
Ο παρακάτω Πίνακας, από τη σχετική επίσημη ιστοσελίδα του ΕΚ,³ παραθέτει συγκεντρωτικά την κατανομή των Ευρωβουλευτών κάθε κράτους-μέλους στις πολιτικές ομάδες, όπως ισχύει τη στιγμή της δημοσίευσης του κειμένου και της σχετικής ανάλυσής μας. Προφανώς, λόγω μετατοπίσεων και μετακινήσεων Ευρωβουλευτών, η εικόνα αυτή μπορεί οριακά να αλλάξει, αλλά η βασική ταυτότητα κάθε πολιτικής ομάδας δεν αναμένεται να επηρεαστεί ουσιαστικά. Οι αριθμοί στον Πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνουν την εικόνα των Πολιτικών Ομάδων του ΕΚ στις 6 Σεπτεμβρίου 2025, έχοντας ενσωματώσει μικρές μετακινήσεις Ευρωβουλευτών μεταξύ πολιτικών ομάδων στο διάστημα που ακολούθησε τη συγκρότηση σε σώμα του ΕΚ, τον Ιούλιο. Αυτό εξηγεί τη μικρή διαφοροποίηση σε σχέση με το Γράφημα που παρατίθεται νωρίτερα στο κείμενο, το οποίο αποτυπώνει τα δεδομένα στις 16 Ιουλίου 2025, στη Συνεδρίαση σύνθεσης του ΕΚ. Μετά τον εν λόγω Πίνακα, ακολουθεί η ανάλυση της σύνθεσης κάθε πολιτικής ομάδας ξεχωριστά με τον σχετικό σχολιασμό.

³ Για τα αποτελέσματα των Ευρωεκλογών, βλ. <https://results.elections.europa.eu/en/>. Για τους Ευρωβουλευτές ανά κράτος-μέλος και πολιτική ομάδα, βλ. <https://www.europarl.europa.eu/meps/en/search/table>.

Οι Νέες Πολιτικές Ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: Ιδεολογική Ταυτότητα και Συνοχή

Country	EPP	S&D	PfE	ECR	Renew	Greens/EFA	The Left	ESN	NI	Total
Belgium	3	4	3	3	5	2	2			22
Bulgaria	6	2		1	3			3	2	17
Czechia	5		9	3		1		1	2	21
Denmark	2	3	1	1	4	3	1			15
Germany	31	14			8	15	4	14	10	96
Estonia	2	2		1	2					7
Ireland	4	1			6		3			14
Greece	7	3	1	2			4		4	21
Spain	22	20	6	2	1	4	4		1	60
France	6	13	30	4	13	5	9	1		81
Croatia	6	4		1		1				12
Italy	9	21	8	24		4	10			76
Cyprus	2	1		1			1		1	6
Latvia	2	1	1	3	1	1				9
Lithuania	3	2		2	2	1		1		11
Luxembourg	2	1		1	1	1				6
Hungary	7	2	11					1		21
Malta	3	3								6
Netherlands	6	4	6	1	7	6	1			31
Austria	5	5	6		2	2				20
Poland	23	3	2	20	1			3	1	53
Portugal	7	8	2		2		2			21
Romania	10	11		6	3	1			2	33
Slovenia	5	1			2	1				9
Slovakia	1				6			2	6	15
Finland	4	2		1	3	2	3			15
Sweden	5	5		3	3	3	2			21
EU	188	136	86	80	75	53	46	26	29	719

Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα (European People's Party – EPP)

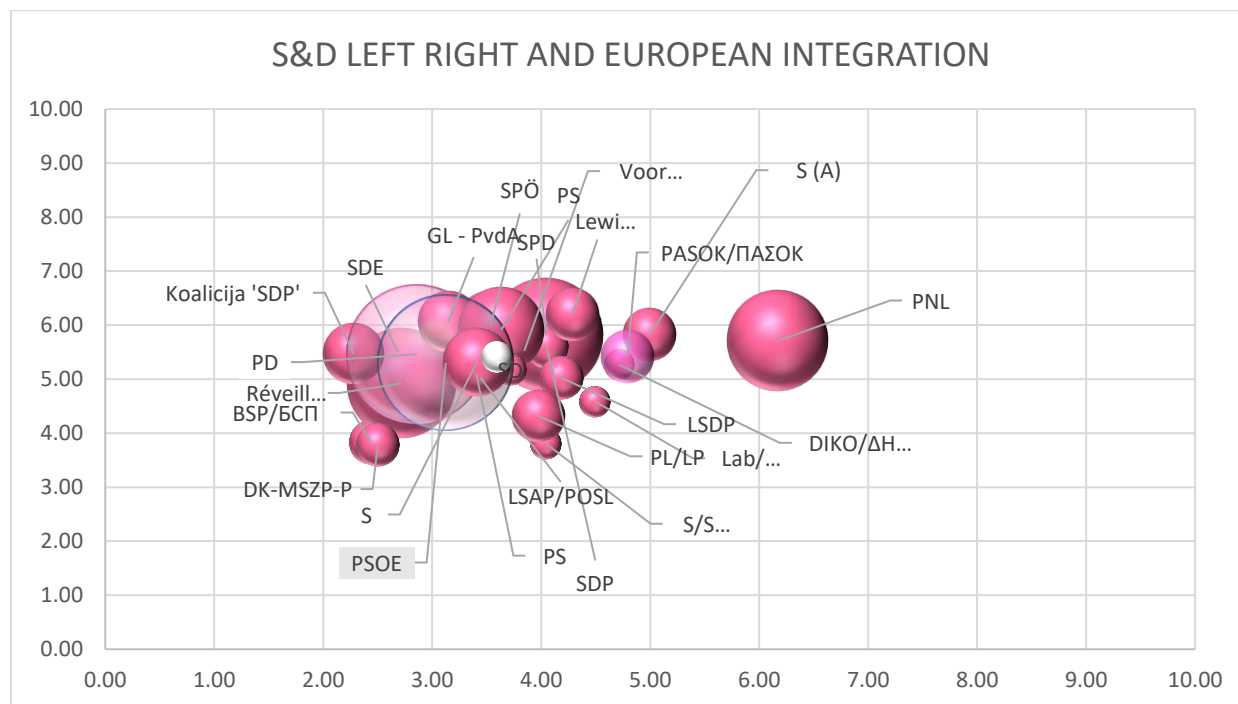
Η πολιτική ομάδα του **Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (ΕΛΚ-EPP)** περιλαμβάνει κόμματα από όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με συνολικά **188 Ευρωβουλευτές**, γεγονός που την καθιστά τη μεγαλύτερη δύναμη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τα μεγαλύτερα κόμματα της ομάδας είναι το CDU/CSU (Γερμανία) με 29 Ευρωβουλευτές και ακολουθούν το KO (Πολωνία), με 23 Ευρωβουλευτές, και το PP (Ισπανία), με 22. Η λευκή σφαίρα στο διάγραμμα υποδηλώνει το κέντρο βάρους της πολιτικής ομάδας του ΕΛΚ.

Η μέση τιμή για την ιδεολογική τοποθέτηση (Αριστερά-Δεξιά) είναι 6,26, τοποθετώντας το ΕΛΚ στον χώρο της κεντροδεξιάς. Υπάρχει όμως σημαντική εσωτερική διαφοροποίηση. Δεξιότερη θέση έχουν κόμματα όπως το SDS της Σλοβενίας (8,1) και το KOK της Φινλανδίας (8,03), ενώ στον αντίποδα, το *Isamaa* της Εσθονίας τοποθετείται -από τους ίδιους τους Εσθονούς ψηφοφόρους- κατ' ουσία στην αριστερή πλευρά του πολιτικού φάσματος (3,08).

Η μέση τιμή υποστήριξης της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης είναι 5,44, που θεωρείται σχετικά υψηλή. Ισχυρότερη υποστήριξη παρατηρείται σε κόμματα όπως το KO (Πολωνία) (6,75) και η Νέα Δημοκρατία (Ελλάδα) (6,24), ενώ η χαμηλότερη υποστήριξη καταγράφεται από το N.Si και το SDS, αμφότερα από τη Σλοβενία (4,13 και 4,18, αντίστοιχα) και το UDMR/RMDSZ, από τη Ρουμανία (3,82). Πάντως, η κατανομή της υποστήριξης για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση είναι σχετικά ομοιόμορφη, παρά τις διαφορές. Το ΕΛΚ διατηρεί υψηλό επίπεδο υποστήριξης για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, παρά τις εθνικές ιδεολογικές διαφοροποιήσεις των κομμάτων του.

Συνολικά, η υποστήριξη της ΕΕ αποτελεί έναν από τους βασικούς παράγοντες συνοχής και ενοποίησης της ομάδας του ΕΛΚ, παρά την επιμέρους ιδεολογική ποικιλομορφία.

Ομάδα της Προοδευτικής Συμμαχίας των Σοσιαλιστών και Δημοκρατών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (The Progressive Alliance of Socialists and Democrats - S&D)

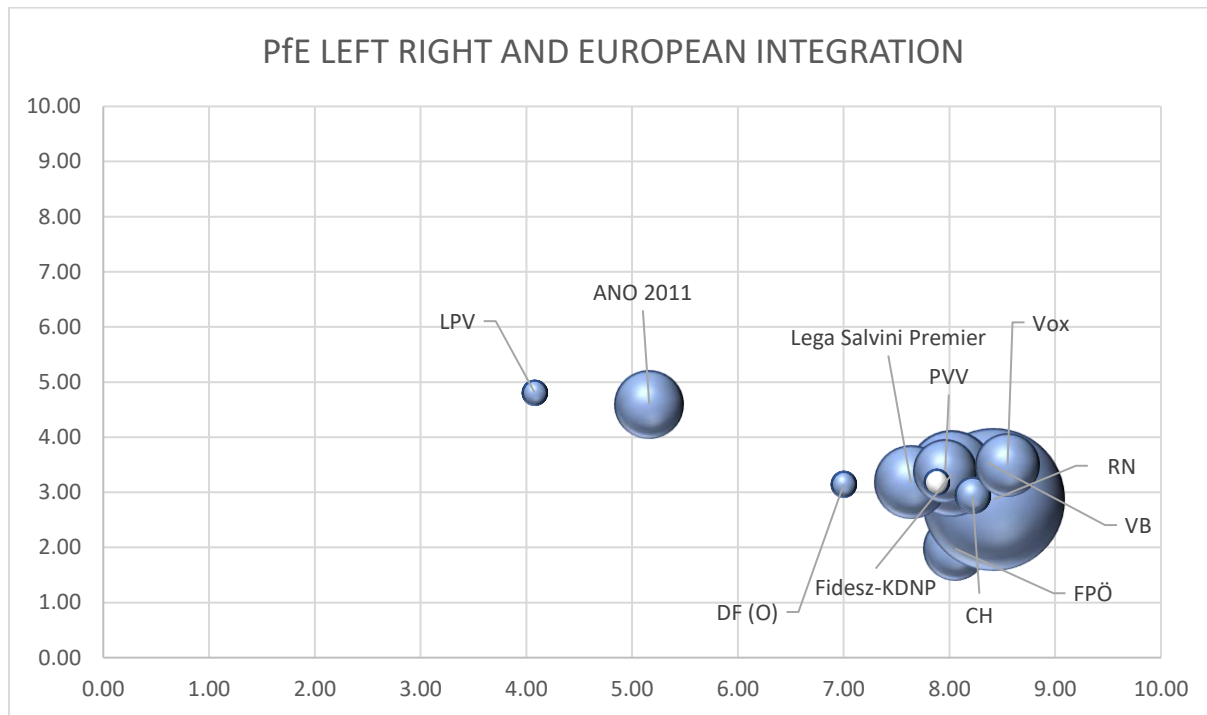
Η ομάδα αυτή αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη πολιτική ομάδα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με **136 Ευρωβουλευτές** από 25 κράτη-μέλη. Τα ισχυρότερα κόμματα της ομάδας είναι το PD (Ιταλία) με 21 Ευρωβουλευτές και το PSOE (Ισπανία) με 20 Ευρωβουλευτές.

Η μέση ιδεολογική τοποθέτηση των κομμάτων της S&D είναι 3,72, τοποθετώντας την ομάδα ξεκάθαρα στον κεντροαριστερό χώρο. Στον άξονα αυτό, τα κόμματα από τη Βουλγαρία (BSP) και Κροατία (Koalicija 'SDP') είναι τα πιο «αριστερά» διακείμενα με 2,44 και 2,28, αντίστοιχα. Προς το πολιτικό κέντρο, τοποθετούνται το ΔΗΚΟ (Κύπρος) και το ΠΑΣΟΚ (Ελλάδα) με 4,71 και 4,79, αντίστοιχα. Το πιο «δεξιό» κόμμα της ομάδας αυτής είναι το PNL (Ρουμανία) με 6,17, το οποίο αξιολογείται ως τέτοιο στη ρουμανική πολιτική σκηνή αλλά συμμετέχει στην πολιτική ομάδα της Κεντροαριστερά στο ΕΚ.

Ως προς την υποστήριξη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, η μέση τιμή είναι 5,42, αντίστοιχη με αυτή του ΕΛΚ. Πιο «φιλοευρωπαϊκά» χαρακτηρίζονται τα GL - PvdA (Ολλανδία) (6,07) και Lewica (Πολωνία) (6,20), ενώ στην αντίπερα όχθη με τη χαμηλότερη υποστήριξη στην ΕΕ βρίσκονται τα BSP (Βουλγαρία) (3,83) και ο συνασπισμός DK-MSZP-Dialogue Alliance (Ουγγαρία) (3,79). Τα κόμματα της ομάδας δείχνουν γενικά θετική στάση προς την ΕΕ, με μικρές διαφορές που απορρέουν κυρίως από εθνικές πολιτικές ιδιαιτερότητες παρά από ιδεολογικές αποκλίσεις.

Συνολικά, η Προοδευτική Συμμαχία των Σοσιαλιστών και Δημοκρατών, παρά την πολιτική ετερογένεια, εμφανίζει συνοχή στην υποστήριξή της για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και παραμένει εν πολλοίς ιδεολογικά κεντροαριστερή.

Ομάδα «Πατριώτες για την Ευρώπη» (Patriots for Europe - PFE)

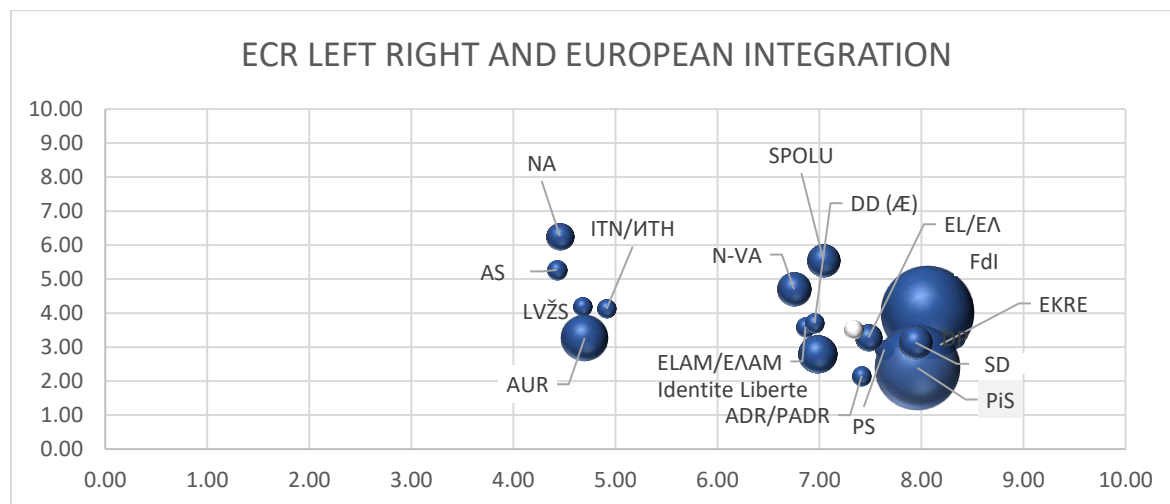
Η ομάδα «Πατριώτες για την Ευρώπη» (PFE) περιλαμβάνει κόμματα που διακρίνονται για τις δεξιές και ακροδεξιές ιδεολογικές τους θέσεις, με ευρωσκεπτικιστικές ή αντιευρωπαϊκές απόψεις. Αποτελεί την τρίτη μεγαλύτερη πολιτική ομάδα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με 86 Ευρωβουλευτές, αν και η γεωγραφική της προέλευση είναι περιορισμένη, καθώς περιλαμβάνει κόμματα μόνο από 13 κράτη-μέλη.

Η μέση ιδεολογική τοποθέτηση της ομάδας είναι στο 7,87, τοποθετώντας την ξεκάθαρα στον δεξιό/ακροδεξιό χώρο. Οι πιο ακραίες θέσεις καταγράφονται σε κόμματα όπως το Vox (Ισπανία) με 8,55, το Λεπενικό RN (Γαλλία) με 8,42 και το CH (Πορτογαλία) με 8,22. Αντίθετα, πιο κεντρώες θέσεις παρουσιάζουν το ANO 2011 (Τσεχία) με 5,16 και το LPV (Λετονία) με 4,08. Αξιοσημείωτο είναι ότι το ANO 2011 ήταν μέλος της φιλελεύθερης ομάδας στην προηγούμενη θητεία του Ευρωκοινοβουλίου.

Η στάση της ομάδας απέναντι στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση είναι γενικά αρνητική, με μέση υποστήριξη μόλις 3,18. Τα κόμματα FPÖ (Αυστρία) με 1,98 και RN (Γαλλία) με 2,87 εμφανίζουν τις πιο αρνητικές θέσεις. Στον αντίποδα, το LPV (Λετονία) με 4,81 και το ANO 2011 (Τσεχία) με 4,59 διακρίνονται για τη συγκριτικά πιο θετική τους στάση.

Η γεωγραφική και ιδεολογική ποικιλομορφία της ομάδας είναι πολύ μικρότερη σε σχέση με τις δύο μεγαλύτερες πολιτικές ομάδες. Το κόμμα της Λεπέν, με 30 Ευρωβουλευτές, και το κόμμα του Όρμπαν ασκούν ισχυρή επιρροή, διαθέτοντας τους μισούς περίπου Ευρωβουλευτές της ομάδας αυτής. Η παρουσία του Όρμπαν ως πρωθυπουργού της Ουγγαρίας εξασφαλίζει στην ομάδα επιρροή και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, καθιστώντας τη σημαντικό παράγοντα στη διαμόρφωση πολιτικών σε επίπεδο ΕΕ.

Ομάδα των Ευρωπαίων Συντηρητικών και Μεταρρυθμιστών (European Conservatives and Reformists – ECR)

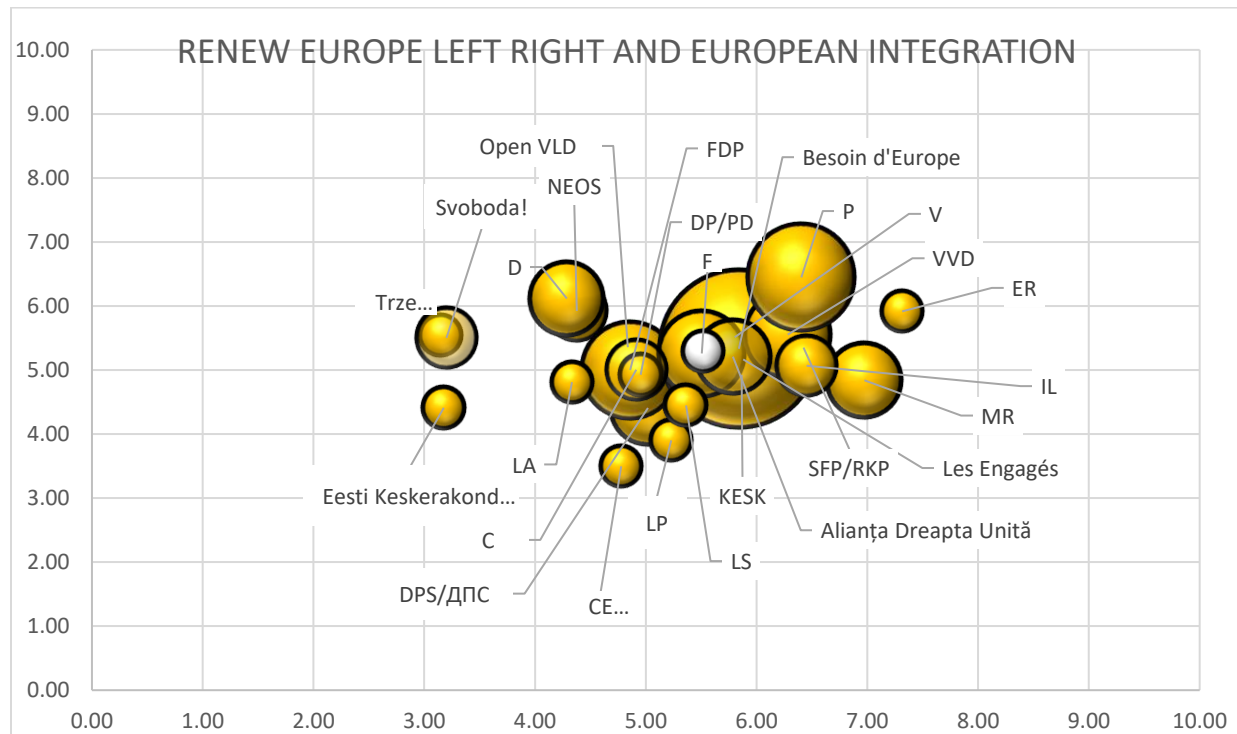
Η Ομάδα των «Ευρωπαίων Συντηρητικών και Μεταρρυθμιστών» (ECR) αποτελείται κυρίως από κόμματα που υιοθετούν συντηρητικές θέσεις και εκφράζουν ενστάσεις και επιφυλάξεις σχετικά με την περαιτέρω ευρωπαϊκή ενοποίηση και την ενίσχυση της κεντρικής εξουσίας στις Βρυξέλλες. Στην ομάδα εκπροσωπούνται 18 κράτη-μέλη, ενώ έχει σημαντική παρουσία στη Επιτροπή μέσω του Ιταλού Αντιπροέδρου της Επιτροπής, Raffaele Fitto, ο οποίος προέρχεται από το κόμμα *Fratelli d'Italia* (Fdi) της Πρωθυπουργού της Ιταλίας, Giorgia Meloni, το οποίο αποτελεί και τη μεγαλύτερη δύναμη της πολιτικής ομάδας αυτής, με 24 ευρωβουλευτές.

Η μέση ιδεολογική τοποθέτηση της ομάδας αυτής είναι 7,33, τοποθετώντας την, επίσης, στον δεξιό χώρο. Κόμματα με πιο ακραίες δεξιές θέσεις είναι το EKRE (Εσθονία) με βαθμολογία 8,18, το DP (Κροατία) με 8,33 και το Fdi (Ιταλία) με 8,06. Από την άλλη μεριά, πέντε κόμματα της συγκεκριμένης πολιτικής ομάδας τοποθετούνται από τους ψηφοφόρους των αντίστοιχων χωρών τους στο κέντρο του πολιτικο-ιδεολογικού φάσματος: AS (Λετονία), LVŽS (Λιθουανία), NA (Λιθουανία), AUR (Ρουμανία) και το ITN/ΙΤΗ (Βουλγαρία).

Η μέση υποστήριξη για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ανέρχεται σε 3,50, ενδεικτικό των χαμηλών τιμών που αποτυπώνουν την επιφυλακτικότητα των κομμάτων της ομάδας ως προς τη μεγαλύτερη ενοποίηση. Τα κόμματα με τη χαμηλότερη υποστήριξη για την ΕΕ είναι το EKRE (Εσθονία) με 3,06, ο γαλλικός συνασπισμός κομμάτων *La France fière* (Γαλλία) με 2,80 και το ADR/PADR (Λουξεμβούργο) με 2,15. Αντίθετα, το κόμμα NA (Λετονία) παρουσιάζει τη μεγαλύτερη υποστήριξη για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, με βαθμολογία 6,26.

Αν και η ομάδα ECR είναι τέταρτη σε δύναμη, διατηρεί μεγαλύτερη πολιτική επιρροή από την PfiE, καθώς συμπεριλαμβάνει πολιτικές δυνάμεις από περισσότερα κράτη μέλη, ενώ διαθέτει παρουσία τόσο σε κυβερνήσεις κρατών-μελών όσο και στην Επιτροπή. Ωστόσο, η ιδεολογική της συνοχή είναι πιο ποικιλόμορφη, περιλαμβάνοντας και κεντρώα κόμματα, ενώ και σε θέματα ευρωπαϊκής ενοποίησης παρουσιάζει σημαντική ανομοιογένεια, αν και η κυρίαρχη τάση δεν είναι υπέρ της περαιτέρω ενοποίησης.

Ομάδα «Ανανεώστε την Ευρώπη» (Renew Europe - RE)

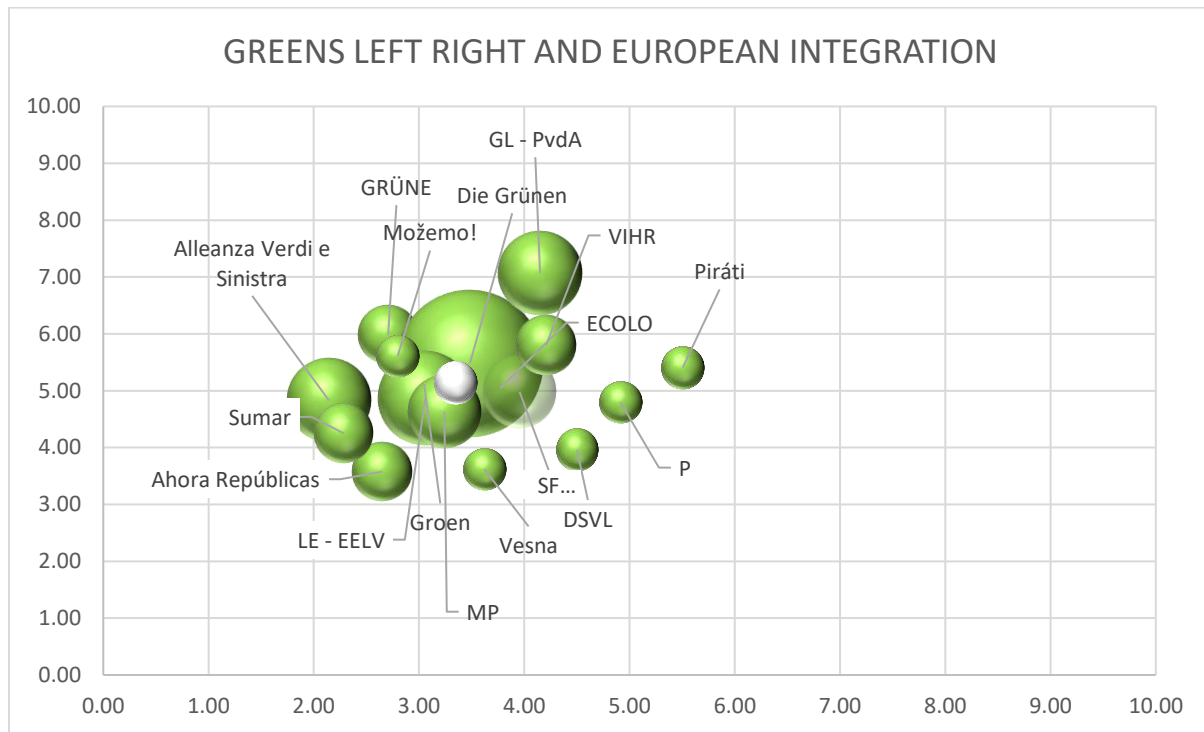
Η ομάδα «Ανανεώστε την Ευρώπη» (Renew Europe) έχει παρουσία σε 20 κράτη μέλη, συμμετέχοντας σε κυβερνήσεις και στην Επιτροπή. Αξιοσημείωτο είναι ότι αποτελείται από πολλά, μικρά σχετικά, κόμματα, με το μεγαλύτερο να είναι το γαλλικό κόμμα του Προέδρου Μακρόν, το οποίο με τον ευρύτερο συνασπισμό κομμάτων που ηγείται, διαθέτει 13 βουλευτές από τους συνολικά 75 της Ομάδας και έχει ηγεμονικό ρόλο. Η επιρροή της ομάδας έχει μειωθεί σημαντικά σε σύγκριση με την προηγούμενη σύνοδο του Ευρωκοινοβουλίου.

Ο μέσος όρος στην ιδεολογική κλίμακα είναι 5,5, καθιστώντας την ομάδα κεντρώα, ενώ η βαθμολογία για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση είναι 5,29, που την κατατάσσει ως μια φιλοευρωπαϊκή δύναμη.

Η ιδεολογική σύνθεση της ομάδας είναι πολύ ποικιλόμορφη. Περιλαμβάνει κόμματα από την αριστερά, όπως το *Trzecia Droga* (Πολωνία, 3,15), αλλά και δύο κόμματα από την Εσθονία με μεγάλη ιδεολογική απόσταση μεταξύ τους, το *Eesti Keskerakond* (3,18) και το ER (7,31). Η υποστήριξη για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση είναι υψηλή. Με εξαίρεση το ισπανικό CEUS (3,5), τα υπόλοιπα κόμματα που συμμετέχουν έχουν ένα σαφές φιλοευρωπαϊκό πρόσημο, στον έναν ή στον άλλο βαθμό. Η ομάδα διαθέτει πολύ μεγαλύτερη επιρροή από ό,τι υποδηλώνει ο αριθμός των ευρωβουλευτών της, καθώς έχει πολιτική παρουσία σε διάφορες κυβερνήσεις και στην Επιτροπή.

Η Renew Europe παραμένει μια ομάδα που προωθεί τη φιλελεύθερη ιδεολογία και στηρίζει την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, με ιδιαίτερη έμφαση στη συνεργασία και την ενίσχυση των θεσμών. Το εύρος των ιδεολογικών θέσεων αντικατοπτρίζει την πολυμορφία των μελών της.

Ομάδα των Πρασίνων/ Ευρωπαϊκή Ελεύθερη Συμμαχία (Greens/EFA)

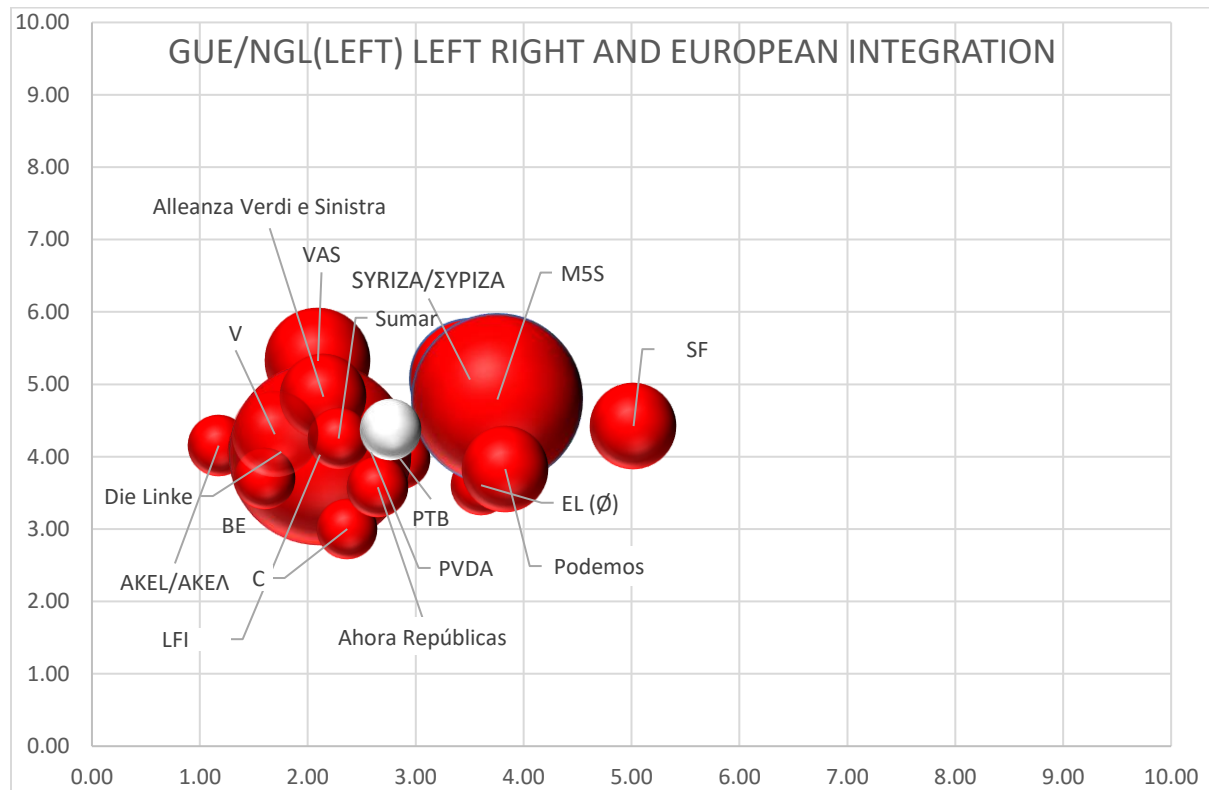
Η ομάδα των Πρασίνων / Ευρωπαϊκή Ελεύθερη Συμμαχία (Greens/EFA) περιλαμβάνει κόμματα με έντονη περιβαλλοντική, κοινωνική και προοδευτική ατζέντα. Συχνά υποστηρίζουν την κοινωνική δικαιοσύνη, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, τοποθετούμενοι κατά βάση στην αριστερή πτέρυγα του πολιτικού φάσματος. Τα μέλη της προέρχονται από 17 κράτη και περιλαμβάνουν 53 ευρωβουλευτές, με μεγαλύτερη συμμετοχή και εκπροσώπηση από τη Γερμανία, με 15 ευρωβουλευτές.

Εκτός από τους Τσέχους *Pirāti*, οι οποίοι χαρακτηρίζονται από τους Τσέχους ψηφοφόρους ως κεντροδεξιό κόμμα (5,51), όλα τα άλλα κόμματα της ομάδας έχουν σαφή αριστερή ιδεολογία. Αυτό αποτυπώνεται και στον μέσο όρο της ιδεολογικής κλίμακας, ο οποίος είναι 3,35, κατατάσσοντας τους Πράσινους στον ευρύτερο χώρο της Αριστεράς.

Στον τομέα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, οι Πράσινοι εμφανίζουν έναν ευρωπαϊκό προσανατολισμό με μέσο όρο 5,15. Το πλέον φιλοευρωπαϊκό κόμμα είναι ο Ολλανδικός συνασπισμός GL – PvdA (7,07), ενώ εξαίρεση στον κανόνα αποτελεί το σλοβενικό κόμμα Vesna (3,62).

Η ομάδα των Πρασίνων είναι έντονα προοδευτική, με έμφαση στις πολιτικές για το κλίμα και την κοινωνική δικαιοσύνη. Η στήριξή τους στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση είναι γενικά υψηλή, αλλά με κάποιες εξαιρέσεις σε συγκεκριμένες χώρες. Παρά τις διαφοροποιήσεις, τα κόμματα της ομάδας παραμένουν εστιασμένα σε περιβαλλοντικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις.

Ομάδα της Αριστεράς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (The Left in the European Parliament - GUE/NGL)

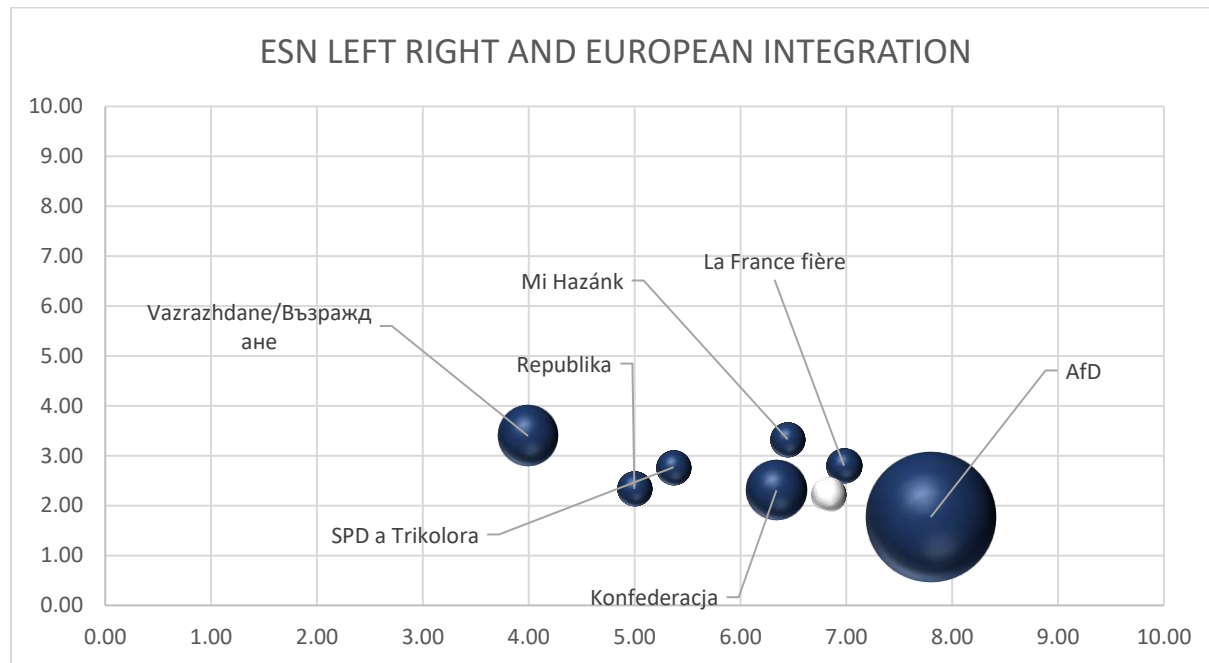

Η ομάδα της Αριστεράς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο περιλαμβάνει κόμματα από διάφορες χώρες της ΕΕ με κοινές αναφορές στην κοινωνική δικαιοσύνη και την εναντίωση στον νεοφιλελευθερισμό. Παρά την έντονη πολιτική της ταυτότητα, η επιρροή της είναι περιορισμένη, με παρουσία μόνο σε 13 από τα 27 κράτη-μέλη και ελάχιστη συμμετοχή σε κυβερνήσεις (με εξαίρεση την Ισπανία).

Ο μέσος όρος στον άξονα της πολιτικής ιδεολογίας είναι 2,77, άρα η πολιτική ομάδα αυτή ξεκάθαρα διαθέτει μια «αριστερή» πολιτικο-ιδεολογική ταυτότητα, ενώ σε θέματα ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης παρουσιάζει μια μάλλον ευρωσκεπτικιστική τάση (4,37). Το μεγαλύτερο κόμμα είναι το αριστερό κόμμα από τη Γαλλία (LFI) με 10 Ευρωβουλευτές, ακολουθούμενο από το γερμανικό *Die Linke*, το ισπανικό *Podemos* και τον ΣΥΡΙΖΑ, με τέσσερις εκπροσώπους έκαστο, ενώ η Ιταλία εκπροσωπείται από δύο κόμματα στην ομάδα αυτή, με 10 Ευρωβουλευτές αθροιστικά.

Μάλιστα, τα δύο αυτά ιταλικά κόμματα (*M5S*, 4,79 και *Alleanza Verdi e Sinistra*, 4,83) και ο ΣΥΡΙΖΑ (5,07) είναι από τα πιο θετικά διακείμενα στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση κόμματα της ομάδας αυτής. Τα κόμματα από τη Γαλλία (LFI, 2,11) και τη Γερμανία (*Die Linke*, 1,75), είναι αυτά που τοποθετούνται από τους ψηφοφόρους των κρατών τους πιο αριστερά στο πολιτικό φάσμα, πίσω μόνο από το κυπριακό κόμμα (ΑΚΕΛ) που συμμετέχει στην ομάδα αυτή.

Ομάδα «Ευρώπη των Κυρίαρχων Εθνών» (Europe of Sovereign Nations Group - ESN)

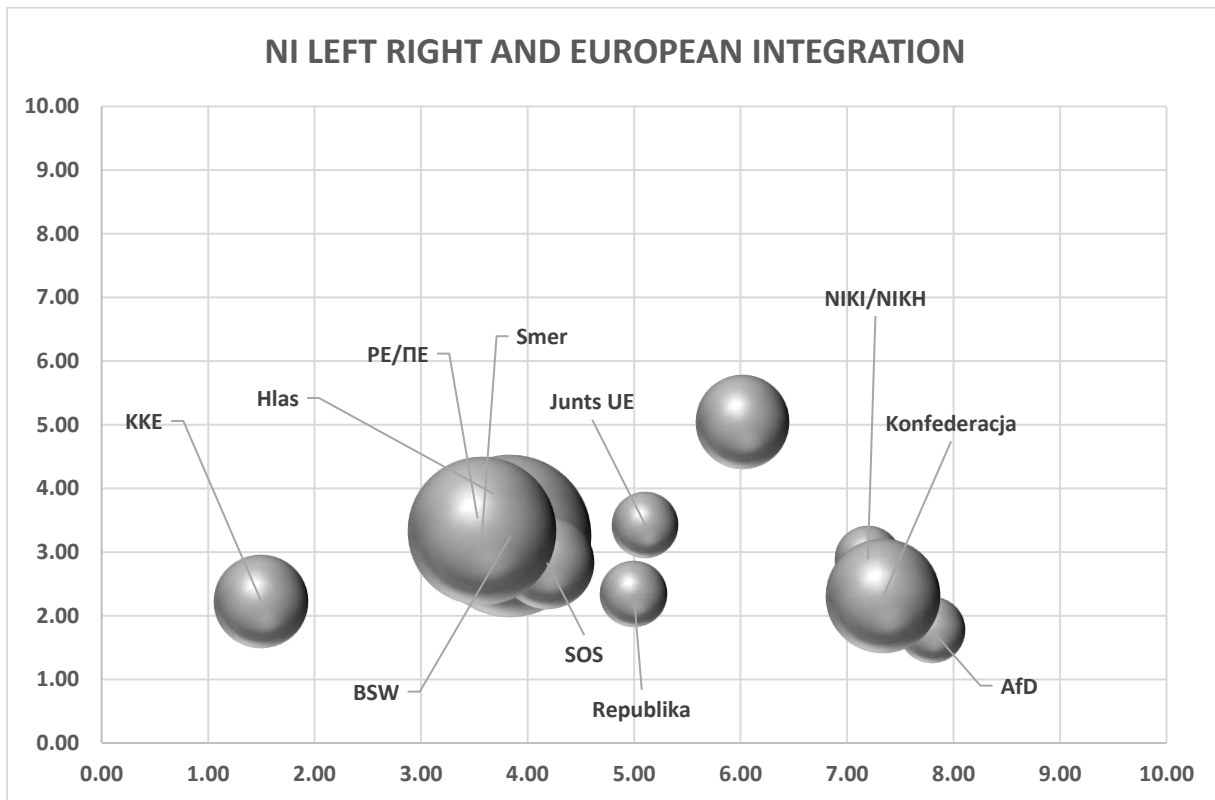

Η ESN είναι μια πολιτική ομάδα που εκφράζει ευρωσκεπτικιστικές θέσεις, με κυρίαρχο κόμμα το ακροδεξιό *Alternative für Deutschland* (AfD) από τη Γερμανία, το οποίο διαθέτει 14 από τους 26 ευρωβουλευτές της ομάδας. Έχει εκπροσώπους από 8 κράτη-μέλη και πρόκειται για μια ομάδα με μεγάλο βαθμό ανομοιογένειας, όπως αποτυπώνεται πολύ καθαρά και στο παραπάνω γράφημα. Η ιδεολογική της τοποθέτηση έχει μέσο όρο 6,8 (άρα τοποθετείται από τους Ευρωπαίους ψηφοφόρους στο δεξιό μέρος του πολιτικού φάσματος), αν και το AfD, που είναι η ραχοκοκαλιά της ομάδας αυτής, τοποθετείται πολύ πιο δεξιά από τον μέσο όρο αυτό.

Συνολικά ως πολιτική ομάδα παρουσιάζει ιδιαίτερα χαμηλή υποστήριξη στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση (2,21), τονίζοντας τη σημασία διαφύλαξης των κυριαρχικών δικαιωμάτων κάθε κράτους-μέλους.

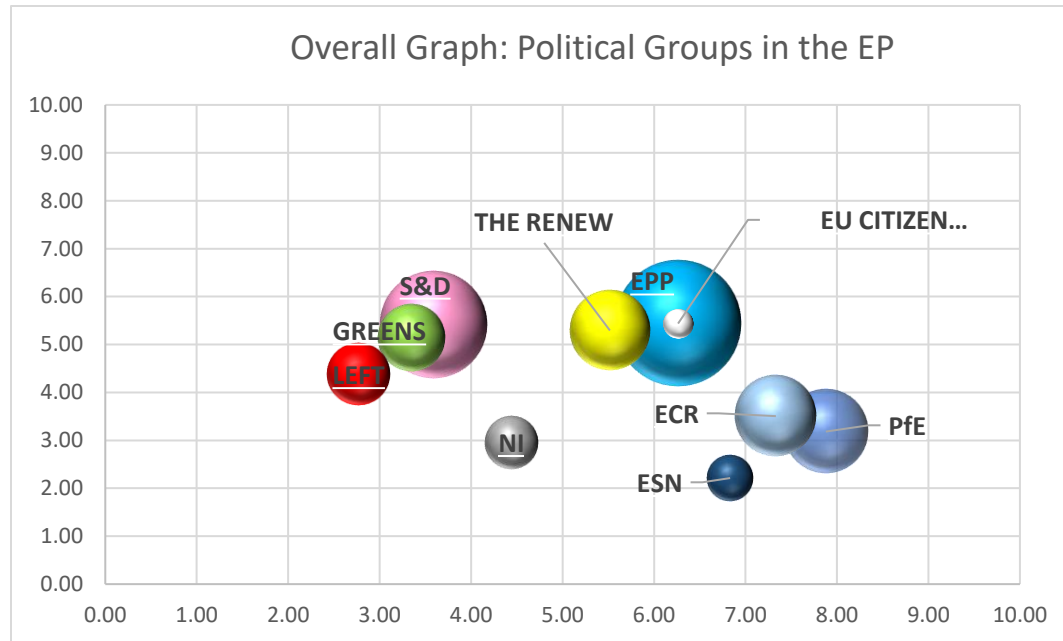
Ωστόσο, η ομάδα έχει εύθραυστη ύπαρξη, καθώς συγκεντρώνει οριακά τον απαραίτητο αριθμό μελών για τη συγκρότηση πολιτικής ομάδας στο ΕΚ, με 26 βουλευτές. Στην ομάδα υπάρχει, πλέον, εκπροσώπηση από 8 χώρες, με την παρουσία ενός μέλους του γαλλικού συνασπισμού *La France fière*, ο οποίος προτίμησε να ενταχτεί στην εν λόγω ομάδα αντί για της Ομάδα των Ευρωπαίων Συντηρητικών και Μεταρρυθμιστών (ECR), όπως έπραξαν οι υπόλοιποι συνάδελφοί του. Σε κάθε περίπτωση, η ομάδα αυτή είναι εξαιρετικά ευάλωτη σε απώλειες μελών.

Οι μη εγγεγραμμένοι (Non-Inscrits – NI)

Τέλος, υπάρχει και μια ομάδα από 29 ανεξάρτητους βουλευτές οι οποίοι στην ουσία έχουν κοινό αντιευρωπαϊκό πνεύμα αλλά τελείως διαφορετικό ιδεολογικό προσδιορισμό. Οι ανεξάρτητοι ευρωβουλευτές έχουν περιορισμένη επιρροή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς μη συμμετέχοντας σε πολιτικές ομάδες, οι δυνατότητές τους περιορίζονται στην υποβολή ερωτήσεων και στη συμμετοχή στην ψηφοφορία. Στους Μη Εγγεγραμμένους περιλαμβάνονται οι δύο Έλληνες ευρωβουλευτές του ΚΚΕ, και οι δύο της Νίκης και της Πλεύσης Ελευθερίας. Επίσης, συμμετέχει ένας Ευρωβουλευτής του γερμανικού AfD, ο οποίος δεν ακολούθησε τους συναδέλφους του στο ESN. Γενικά, η απομόνωση των μη εγγεγραμμένων βουλευτών από τις κεντρικές διεργασίες μειώνει την επιρροή και την αποτελεσματικότητά τους στην προώθηση πολιτικών ή νομοθετικών αλλαγών.

Συνοχή Πολιτικών Ομάδων

Το παραπάνω γράφημα παρέχει μια συνολική εικόνα των πολιτικών ομάδων του Ευρωκοινοβουλίου. Η ομάδα ESN τοποθετείται λιγότερο δεξιά από την PfE, καθώς περιλαμβάνει κυρίως μικρά αντισυστημικά κόμματα χωρίς ξεκάθαρη ιδεολογική ταυτότητα, τα οποία επηρεάζουν το 'μέσο όρο' της ομάδας, χωρίς αυτό να ανταποκρίνεται εξ ολοκλήρου στη ρητορική και την πολιτική ιδεολογία που ασπάζεται. Ωστόσο, ως μικρή ομάδα, ο μέσος όρος της επηρεάζεται έντονα από κάθε μέλος. Παρατηρείται ότι οι πολιτικές ομάδες έχουν μεγαλύτερη ιδεολογική διαφοροποίηση μεταξύ Αριστεράς και Δεξιάς, αλλά μεγαλύτερη σχετική σύγκλιση στις θέσεις για την ΕΕ. Τα κόμματα EPP, RENEW, S&D, και GREENS, που όχι μόνο ενέκριναν τη νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή αλλά συμμετέχουν ενεργά στην διαμόρφωση των πολιτικών θέσεων της ΕΕ συμμετέχοντας σε πολλές κυβερνήσεις, βρίσκονται περίπου στο ίδιο επίπεδο ως προς τον ευρωπαϊκό τους προσανατολισμό, αυξάνοντας τις πιθανότητες συγκλίσεων στον επόμενο πενταετή πολιτικό κύκλο της ΕΕ, ειδικά σε κρίσιμα ζητήματα.

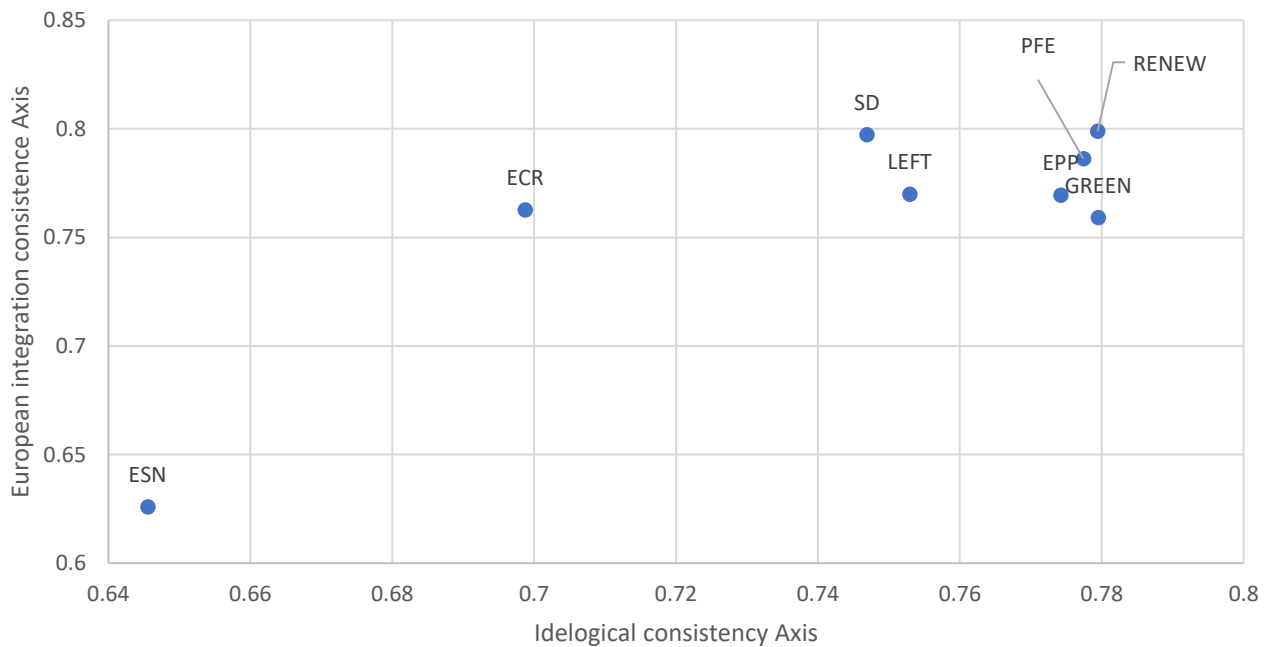
Ωστόσο, οι πολιτικές ομάδες του ΕΚ παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις ως προς τον βαθμό συνοχής τους. Η εκτίμηση της συνοχής περιλαμβάνει τα εξής μεθοδολογικά βήματα: πρώτον, υπολογισμός του σταθμισμένου μέσου για κάθε πολιτική ομάδα· δεύτερον, υπολογισμός της σταθμισμένης διασποράς (μικρότερη διασπορά (σ^2) σημαίνει μεγαλύτερη συνοχή)· και τρίτον, τελικός υπολογισμός της συνοχής με βάση τους παραπάνω δείκτες [$C=1 - (\sigma/\text{max range})$]. Σύμφωνα με την κοινή παραδοχή που ισχύει για τη διαβάθμιση του Cronbach's Alpha (α), ενός στατιστικού δείκτη που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση της εσωτερικής συνοχής ή της αξιοπιστίας ενός συνόλου αντικειμένων (π.χ., ερωτήσεων σε ένα ερωτηματολόγιο), προκύπτει ότι: αν το $C > 0.75$ τότε έχουμε μεγάλη συνοχή, αν $0.65 > C > 0.75$ έχουμε

σχετική συνοχή και αν το $C < 0.65$ τότε έχουμε μικρή συνοχή. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη συνοχή κάθε πολιτικής ομάδας για τους δύο άξονες ανάλυσης:

Οι Νέες Πολιτικές Ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: Ιδεολογική Ταυτότητα και Συνοχή

Πολιτική Ομάδα	Ιδεολογική Τοποθέτηση	Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση
EPP	0.774234	0.769357
S&D	0.746887	0.797228
PfE	0.777418	0.786208
ECR	0.698738	0.762607
RENEW	0.779418	0.798841
GREEN (Green/EFA)	0.779510	0.759066
LEFT (GUE/NGL)	0.752930	0.769894
ESN	0.645554	0.625888

ΣΥΝΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

Όπως φαίνεται από την παραπάνω διαγραμματική απεικόνιση, ως προς την **ιδεολογική ομοιογένεια**:

- Οι πολιτικές ομάδες GREEN, RENEW, PFE και EPP παρουσιάζουν σημαντική ιδεολογική συνοχή.
- Αντίθετα, η ομάδα ESN εμφανίζει τη χαμηλότερη ιδεολογική συνοχή, γεγονός που υποδηλώνει έντονες εσωτερικές διαφοροποιήσεις. Στην πραγματικότητα, η πολιτική ομάδα αυτή είναι ένα συνονθύλευμα μικρών αντισυστημικών και αντι-Ευρωπαϊκών κομμάτων, χωρίς σαφή ιδεολογική ταυτότητα.

Ως προς τις θέσεις τους για την **ευρωπαϊκή ολοκλήρωση**:

- Οι ομάδες RENEW και SD εμφανίζουν τα υψηλότερα επίπεδα συνοχής.
- Στον αντίποδα, η ομάδα ESN καταγράφει και πάλι τις χαμηλότερες επιδόσεις.

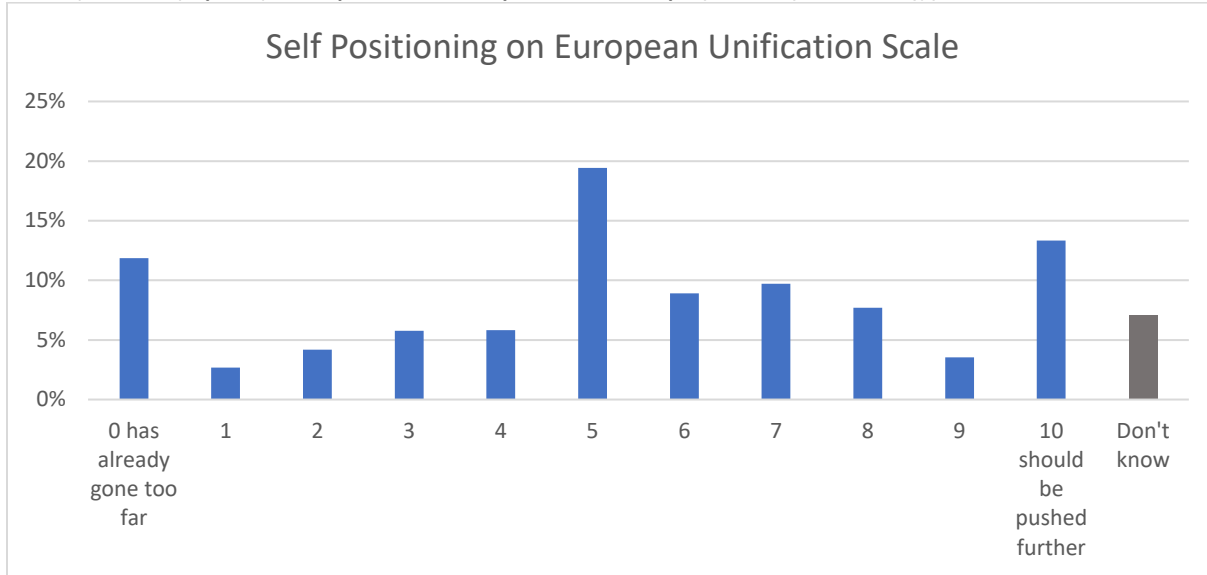
Συνολικά, οι πολιτικές ομάδες PFE, RENEW, GREEN και EPP παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συνοχής και στους δύο άξονες, επιδεικνύοντας μια σχετική ομοιογένεια και μια διακριτή πολιτική ταυτότητα. Οι ομάδες LEFT και SD διαθέτουν ικανοποιητική, αλλά ελαφρώς χαμηλότερη συνοχή. Η ομάδα ECR παρουσιάζει ικανοποιητική συνοχή στον δείκτη ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, με μια κατά βάση αντι-ευρωπαϊκή ατζέντα, αλλά ασθενέστερη συνοχή ως προς την ιδεολογική τοποθέτηση των μελών της. Τέλος, η ομάδα ESN εμφανίζει χαμηλή συνοχή και στους δύο δείκτες, γεγονός που αντανακλά εσωτερικές αντιφάσεις. Αυτό δεν αποτελεί έκπληξη, καθώς η ομάδα δημιουργήθηκε ευκαιριακά με στόχο την ελάχιστη απαίτηση μελών για την απόκτηση των προνομίων πολιτικής ομάδας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η ανάλυση καταδεικνύει ότι η συνοχή των πολιτικών ομάδων ποικίλλει σημαντικά, αντικατοπτρίζοντας τις ιδιαιτερότητες και τους στόχους της κάθε ομάδας. Οι ομάδες με υψηλή συνοχή ενδέχεται να είναι πιο αποτελεσματικές στη λήψη αποφάσεων και στη διαμόρφωση πολιτικών, ενώ οι ομάδες με χαμηλή συνοχή, όπως η ESN, αντιμετωπίζουν προκλήσεις στην εσωτερική συνοχή και στην επίτευξη κοινών στόχων.

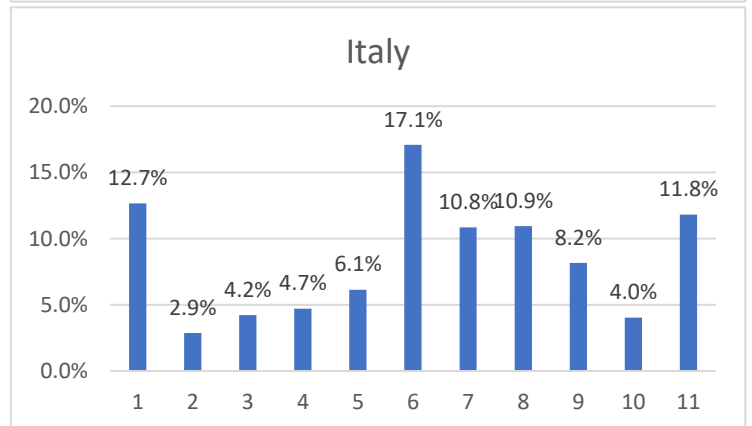
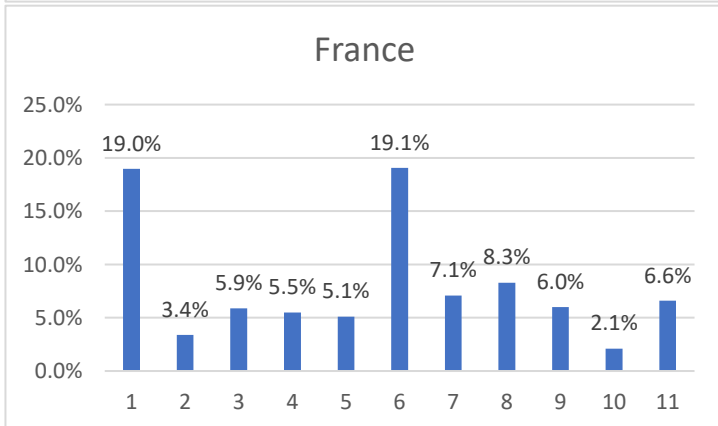
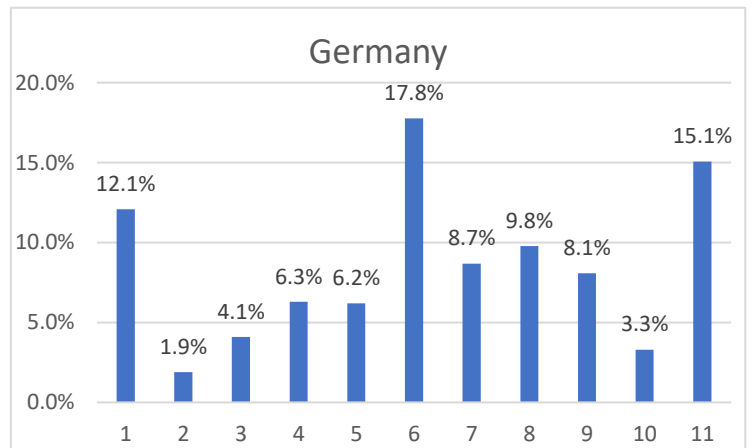
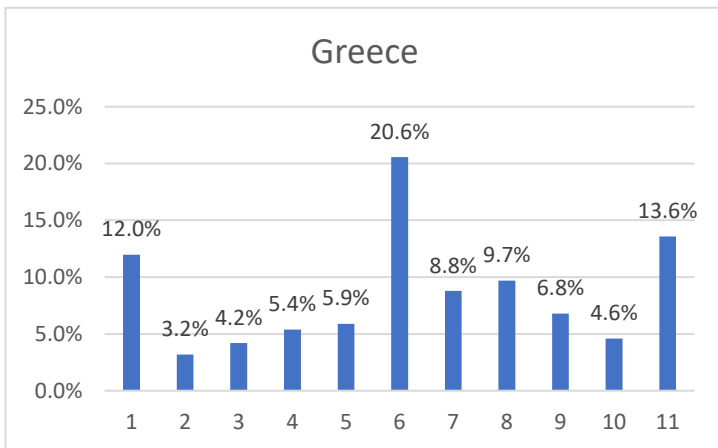
Τέλος, η λευκή σφαίρα στο Συνολικό Γράφημα παρουσιάζει τον μέσο όρο των Ευρωπαίων πολιτών που συμμετείχαν στην έρευνα (και όχι την άποψή τους για αυτή των εθνικών κομμάτων ή των πολιτικών ομάδων του ΕΚ). Στο ερώτημα αν εκτιμούν ότι η διαδικασία ενοποίησης έχει προχωρήσει υπερβολικά ή πρέπει να ενισχυθεί επιπλέον, το ένα τέταρτο των ερωτηθέντων είναι αρνητικά διακείμενοι προς τον επιτευχθέντα βαθμό εμβάθυνσης της διαδικασίας ενοποίησης, ένα τρίτο εμφανίζεται ικανοποιημένο με την υπάρχουσα κατάσταση ενώ, τέλος, ένα ποσοστό 35% προκρίνει ακόμα περαιτέρω εμβάθυνση. Πιο συγκεκριμένα, το:

1. **25%** θεωρούν ότι η ενοποίηση έχει προχωρήσει υπερβολικά, εκφράζοντας κατά βάση αντιευρωπαϊκές θέσεις (απαντήσεις 0-3).
2. **34%** εκφράζουν ουδετερότητα, δηλώνοντας ότι δεν χρειάζεται ούτε περισσότερη ούτε λιγότερη Ευρώπη (4-6).
3. **35%** πιστεύουν ότι πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω η ενοποίηση (απαντήσεις 7-10).

Οι Νέες Πολιτικές Ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: Ιδεολογική Ταυτότητα και Συνοχή

Προφανώς, τα νούμερα αυτά ποικίλλουν από χώρα σε χώρα, αλλά οι αποκλίσεις αυτές δεν είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Ενδεικτικά παραθέτοντας τα αναλυτικά στοιχεία για τέσσερις χώρες (Ελλάδα, Γαλλία, Γερμανία και Ιταλία), διαπιστώνεται ότι σε γενικές γραμμές οι πολίτες κινούνται στο ίδιο μήκος κύματος αν και δεν μπορεί παρά να σχολιαστεί η περίπτωση της Γαλλίας, με το σημαντικά μικρότερο ποσοστό πολιτών που είναι θετικοί απέναντι στο ενδεχόμενο περαιτέρω ενοποίησης και αντίστοιχα το σημαντικά υψηλότερο ποσοστό αυτών που θεωρούν ότι η ενοποίηση έχει ήδη προχωρήσει πολύ μακριά.

Συμπεράσματα

Ο νέος πενταετής πολιτικός κύκλος της ΕΕ άνοιξε με τις Ευρωεκλογές του Ιουνίου 2024, δημιουργώντας ένα πολιτικό σκηνικό με αρκετές ομοιότητες με αυτό της προηγούμενης περιόδου αλλά και ορισμένες σημαντικές διαφοροποιήσεις. Αν και οι βασικοί πόλοι επιρροής στο ΕΚ παραμένουν οι δύο μεγάλες πολιτικές ομάδες του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (EPP) και των Σοσιαλδημοκρατών (SD), η ισχυροποίηση των πολιτικών δυνάμεων που αντιδρούν στο ενδεχόμενο περαιτέρω ενοποίησης είναι δεδομένο ότι θα έχει αντίκτυπο στο περιεχόμενο και την οξύτητα της πολιτικής αντιπαράθεσης. Οι δύο βασικοί άξονες διαφοροποίησης, δηλαδή η πολιτική ιδεολογία και η στάση απέναντι στην ΕΕ, οδηγούν σε μια κατηγοριοποίηση των πολιτικών ομάδων του ΕΚ, τουλάχιστον όπως -υποκειμενικά- τις αντιλαμβάνονται οι ψηφοφόροι και δημιουργούν 'φυσικούς' δυνητικούς εταίρους και συμμάχους. Αν και η πολιτική πραγματικότητα είναι σίγουρα πολύ πιο περίπλοκη, η παρούσα μελέτη αναδεικνύει ορισμένα χαρακτηριστικά των πολιτικών αυτών ομάδων που συνδέονται με την ιδεολογική και πολιτική τους ταυτότητα καθώς επίσης και τον βαθμό συνοχής τους. Υψηλότερη συνοχή παρουσιάζουν οι παραδοσιακές πολιτικές δυνάμεις του ΕΚ αλλά και η νεοδημιουργηθείσα ομάδα των «Πατριωτών για την Ευρώπη». Σε κάθε περίπτωση, το ζητούμενο είναι να αποτραπεί η πολιτική παραλυσία που θα καταστήσει την ΕΕ ανήμπορη να αντιδράσει στις μείζονες γεωοικονομικές και γεωπολιτικές προκλήσεις των επόμενων ετών.